

dr hab. Kinga Firlej-Kubica, prof. AM
dziedzina sztuki
dyscyplina: sztuki muzyczne
Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi

Łódź, 19.01.2025 r.

Ocena

dorobku artystycznego, dydaktycznego, naukowego, organizacyjnego oraz dzieła artystycznego Pana dr. Piotra Kowala w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne

Zlecniodawca oceny

Sporządzenie niniejszej recenzji podejmuję w związku z pismem otrzymanym z Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie z dnia 19.11.2024 roku. Podstawę prawną stanowi uchwała nr 95/2024 Rady do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie z dnia 4.11.2024 roku, podjęta na mocy art. 221 ust.4 i 5 z dn.20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U z 2024 r. poz. 1571, z późn.zm. §8 oraz §10 ust. 2 Regulaminu przeprowadzania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie z dn.26.09.2019 r., z późn.zm. oraz pisma Rady Doskonałości Naukowej Nr DRKN.Z8.400.23.3034 z dn. 5.06.2024r. Rada do Spraw Dyscypliny – Sztuki Muzyczne Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie.

Do wniosku o przygotowanie recenzji dołączona została dokumentacja w formie elektronicznej oraz płyta CD.

Dane o Kandydacie

Pan dr Piotr Kowal studia pianistyczne odbył pod kierunkiem prof. dr hab. Andrzeja Pikula w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie. Był to dla niego czas intensywnej pracy nad szerokim repertuarem. Posiada w nim m.in. większość z 32 Sonat fortepianowych L. van Beethovena oraz III Sonatę fortepianową op. 36 Karola Szymanowskiego, Sonatę Leosa Janačka, monumentalną Sonatę e-moll

Night wind op. 25 nr 2 Mikołaja Medtnera, X Sonatę Aleksandra Skriabina. Pianista uhonorowany został szeregiem nagród na ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach pianistycznych, m.in.:

- zakwalifikowanie się do finału Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Hansa von Bülowa w Meiningen,
- I nagrody na Międzynarodowym Konkursie im. Tadeusza Żmudzińskiego w Krakowie,
- zakwalifikowanie się do finału I Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego *Wykonawstwo bez limitu* w Łodzi,
- zakwalifikowanie się do finału Międzynarodowego Konkursu Muzyki Kameralnej im. Ludwiga van Beethovena w Lusławicach.

W trakcie studiów doktoranckich – w roku 2016 - Habilitant został zatrudniony na stanowisku asystenta w rodzimej Uczelni.

W roku 2018 uzyskał stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie: Instrumentalistyka, nadany uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego na podstawie rozprawy doktorskiej: „Ludwig van Beethoven - Sonaty: Es-dur op. 81a „Les adieux”, B- dur op. 106 „Große Sonate für das Hammerklavier” i c-moll op. 111. Autorska koncepcja interpretacji w oparciu o studia rękopisów, pierwszych wydań, źródeł z epoki i autorskich edycji wielkich pianistów”.

Od roku 2023 dr Piotr Kowal jest zatrudniony na stanowisku adiunkta w Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie.

Oprócz tego pracuje jako nauczyciel fortepianu, jednocześnie piastując funkcję Kierownika Sekcji Fortepianu w Szkole Muzycznej I i II st. im. Bronisława Rutkowskiego w Krakowie.

Ocena Autoreferatu

W Autoreferacie dr Piotr Kowal w konsekwentny sposób przedstawia swoją wizję drogi artystycznej i sprecyzowane cele. Jest zaangażowanym, pełnym pasji pianistą, aktywnie kreującym życie artystyczne wokół najbliższego mu środowiska.

Na uwagę zasługuje ciekawy projekt polegający na wykonaniu wszystkich sonat fortepianowych L. van Beethovena w przeciągu kilku lat. Dr Piotr Kowal rozpoczął go w roku

2020 - będącym dwieście pięćdziesiątą rocznicą urodzin Ludwiga van Beethovena. Planowane zakończenie cyklu ma nastąpić w roku 2027, na który przypada dwustulecie śmierci kompozytora. Dotychczas odbyło się sześć koncertów:

- 23 stycznia 2020 r. - Sonata c-moll op. 10, Sonata c-moll op. 13, Sonata c-moll op. 111 (Aula Florianka, Kraków)
- 21 listopada 2020 r. (koncert online) - Sonata B-dur op. 106 *Hammerklavier*
- 27 lutego 2022 r. (w ramach cyklu Katedra Fortepianu: Sylwetki Pedagogów) - Sonata E-dur op. 14 nr 1, Sonata G-dur op. 14 nr 2, Sonata G-dur op. 79, Sonata E-dur op. 109
- 19 października 2022 r. (w ramach XIV Międzynarodowego Festiwalu Pianistycznego Królewskiego Miasta Krakowa) - Sonata Es-dur op. 27 nr 1, Sonata cis-moll op. 27 nr 2
- 14 kwietnia 2023 r. (w ramach cyklu Katedra Fortepianu: Sylwetki Pedagogów) - Sonata g-moll op. 49, Sonata G-dur op. 49, Sonata As-dur op. 26, Sonata As-dur op. 110
- 2 lutego 2024 r. - Sonata Es-dur op. 81a, Sonata e-moll op. 90. Sonata A-dur op. 101 (Aula Florianka, Kraków)

Na dojrzałą i świadomą artystycznie postawę Habilitanta, oprócz studiów w klasie prof. dr. hab. Andrzeja Pikula, z pewnością wpłynęły liczne kursy mistrzowskie u znamienitych pianistów, jakimi byli.: Dmitri Bashkirov, Emanuel Krasovsky, Tatiana Zelikman, Yaron Rosenthal, Asan Zohar, a w szczególności Aquiles Delle Vigne, który dokonał rejestracji wszystkich sonat Ludwiga van Beethovena, kontynuując artystyczne credo swoich wielkich pedagogów, jak Gyorgy Cziffra i Claudio Arrau.

Autoreferat oceniam bardzo pozytywnie, napisany jest w sposób przystępny i komunikatywny. Pan dr Piotr Kowal nakreśla sugestywnie swoje zainteresowania i cele na najbliższe lata. Opis Dzieła artystycznego jest wyczerpujący.

Ocena Dzieła artystycznego

Jako podstawę do ubiegania się o habilitację dr Piotr Kowal przedstawia monograficzną płytę CD „*Joanna Bruzdowicz – Works for Piano and Cello*”, za którą otrzymał Dyplom

srebrny na II Międzynarodowym Konkursie *Muzyczne Orły*. Płyta składa się z następujących dzieł:

Joanna Bruzdowicz – *Ballada Romantyczna* na fortepian

– Sonata *Song of Hope* na wiolonczelę i fortepian

- *Szesnaście obrazków z wystawy Salvadora Dali* na fortepian

Monograficzna koncepcja dzieła w mojej ocenie wydaje się być bardzo interesująca. Składają się na nią zarówno solowe, jak i kameralne kompozycje Joanny Bruzdowicz. Współwykonawcą dzieła jest wiolonczelista – Paweł Czarakcziew. Nagranie zostało zrealizowane w Sali koncertowej Filharmonii Podkarpackiej im. Artura Malawskiego w Rzeszowie w 2002 roku, wydane nakładem firmy DUX. Realizatorem nagrania jest Marcin Domżał.

Przedstawione do oceny dzieło prezentuje pod każdym względem wysoki poziom. Uwagę zwraca dbałość o jakość dźwięku i właściwe proporcje. Grę pianisty cechuje również nienaganna technika pianistyczna, choć należy dodać, że większość zarejestrowanych kompozycji nie wymaga od dr. Piotra Kowala zaprezentowania w pełni swych umiejętności we wspomnianym zakresie.

Pomimo przejrzystej, wręcz minimalistycznej faktury kompozycji, Habilitantowi udało się ukazać niezwykle szeroki wachlarz kolorystyczny i emocjonalny. Na uwagę zasługuje znakomita współpraca z wiolonczelistą Pawłem Czarakcziewem. Ich wręcz symbiotyczne wykonanie świadczy o głębokim porozumieniu, które zapewne jest wynikiem regularnej i długotrwałej współpracy.

Godne zauważenia jest inwencja kolorystyczna pianisty oraz jego wyrazista i różnorodna artykulacja, które sprawiają, iż twórczość Joanny Bruzdowicz, pomimo że pod względem pianistycznym nie stanowi szczególnego wyzwania, w interpretacji Piotra Kowala zyskuje nową wartość. Koncepcja Dzieła opisana jest przez Habilitanta wnikliwie w Autoreferacie i niejako tłumaczy właśnie takie przedstawienie partii fortepianu przez kompozytorkę.

Dr Piotr Kowal w swoim Autoreferacie tak opisuje *Szesnaście obrazków z wystawy Salvadora Dali* (2004): „... Każda z miniatur cyklu odnosi się do innego obrazu Salvadora Dali. Nie są one jednak imitacją czy próbą muzycznego odwzorowania treści surrealistycznych dzieł, lecz ich dźwiękową interpretacją, uzupełniającym komentarzem, co sprawia, że równoległy odbiór muzyki z jednoczesną kontemplacją tytułowego obrazu jest źródłem głębokich przeżyć artystycznych.” Szkoda, że pianista nie dołączył wszystkich opisywanych obrazów Salvadora Dali w formie załączników do habilitacyjnej dokumentacji. Z pewnością byłoby to interesujące i ułatwiłoby pełniejszy odbiór dzieła.

Należy docenić istotny fakt promocji twórczości kompozytorki, która bezwzględnie na to zasługuje.

Ocena działalności artystycznej

Dr Piotr Kowal prowadzi ożywioną działalność koncertową, w ramach której w ostatnich latach występował m.in. podczas XIV Międzynarodowego Festiwalu Pianistycznego Królewskiego Miasta Krakowa, w Domu Pracy Twórczej w Radziejowicach, w Filharmonii Częstochowskiej, na Wydziale Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego, University of Southern California i Muzeum Holocaustu w Los Angeles, Conservatorio „Ottorino Respighi” w Latinie, Konserwatorium w Odense i na wielu scenach w Polsce.

Od czasu jego studiów doktoranckich wykonał około 70 koncertów (najczęściej były to recitale oraz koncerty solowe), w tym po doktoracie (od roku 2018) – ponad 30.

W roku 2020 nastąpiło zainauguowanie działalności duetu z wiolonczelistą Pawłem Czarakcziewem. Zespół pomimo stosunkowo krótkiej działalności może poszczycić się kilkoma nagrodami na konkursach międzynarodowych oraz dwiema płytami CD.

Ocena działalności naukowej i pedagogicznej

Pan dr Piotr Kowal brał udział w konferencjach i sesjach naukowych, m.in.:

18 marca 2019 r. - II Pianistyczne Forum Młodych Pedagogów, Akademia Muzyczna w Łodzi, wygłoszenie referatu pt. „Interpretacja sonat fortepianowych Ludwiga van Beethovena w oparciu o źródła z epoki i wydania wielkich pianistów”

6 marca 2020 r. - III Festiwal Pianistyczny „Piano e Forte” w Wieliczce, recital i wykład pt. „Interpretacja sonat fortepianowych Ludwiga van Beethovena w oparciu o źródła z epoki i wydania wielkich pianistów”

17-18 maja 2021 r. - II International Scientific Conference *Art And Science In The Modern Globalized Space*, Charków, Ukraina, wygłoszenie wykładu pt. „Interpretation of Ludwig van Beethoven 's piano sonatas based on manuscripts sources from the era, and editions by great pianists”

14-18 marca 2022 r. - Sesja naukowa Kobiety Kompozytorki, **AMKP** w Krakowie, wygłoszenie referatu pt. „Muzyka fortepianowa Joanny Bruzdowicz”

5-6 maja 2022 r. - XIX Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Muzyka fortepianowa”, Akademia Muzyczna im. S. Moniuszki w Gdańsku, wygłoszenie wykładu pt. „Fortepian w twórczości Joanny Bruzdowicz”

11 października 2022 r. - International Scientific and Practical Conference „I.P. Kotlyarevsky Khnua 105th Anniversary: Achievements and Trials”, Charków, Ukraina, wygłoszenie wykładu pt. „Piano music of Joanna Bruzdowicz: rediscovered pages of art”

Może pochwalić się kilkoma **publikacjami**:

- Artykuł pt. „Sonate d'Octobre Joanny Bruzdowicz w ujęciu stylistycznym i wykonawczym” w monografii „Muzyka fortepianowa w twórczości kompozytorskiej kobiet” pod redakcją Piotra Różańskiego, Wydawnictwo Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie, 2022

- Luty 2023 r. - Joanna Bruzdowicz: Works for Piano and Cello - debiutancki album monograficzny, poświęcony twórczości Joanny Bruzdowicz, wydawnictwo DUX

- Grudzień 2023 r. - „Aurora”, Jerzy Gablenz - Works for Cello and Piano, album monograficzny, poświęcony twórczości Jerzego Gablenza, wydawnictwo DUX

Kilkakrotnie prowadził **warsztaty pianistyczne** dla uczniów i nauczycieli:

2 marca 2019 - prowadzenie warsztatów pianistycznych dla uczniów szkół muzycznych, Winnica, Ukraina

18 marca 2019 - prowadzenie warsztatów pianistycznych w ramach II Pianistycznego Forum Młodych Pedagogów, Akademia Muzyczna w Łodzi

23 listopada 2021 - warsztaty dla uczniów i koncert w Szkole Muzycznej I st. w Korzennej

29 lipca - 7 sierpnia 2021 - prowadzenie warsztatów pianistycznych na XXIV Kursie Interpretacji Muzycznej im. B. Halskiej w Nowym Sączu

18-28 lipca 2022 - prowadzenie warsztatów pianistycznych na XXV Kursie Interpretacji Muzycznej im. B. Halskiej w Nowym Sączu

27-28 września 2022 - kurs pianistyczny na Syddansk Musikkonservatorium, Odense, Dania

Jeśli chodzi o **działalność pedagogiczną** - do tej pory w jego klasie fortepianu dyplom uzyskało siedmiu studentów, a przy współpracy z prof.dr. hab. Andrzejem Pikulem – sześciu.

Ocena Działalności organizacyjnej

Dr Piotr Kowal jest inicjatorem kilku wydarzeń pianistycznych na terenie Krakowa. Za jego inicjatywą odbyły się dwie kolejne edycje Ogólnopolskiego Konkursu Pianistycznego im. Iwony Kuźmy „Pianogranie”.

Powołał Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny „Chopin Plus”, który w kwietniu 2024 roku miał swoją trzecią edycję. Założeniem tego konkursu jest promowanie muzyki Fryderyka Chopina oraz kompozytorów narodowości uczestników. Stwarza on bardzo ciekawą możliwość do dzielenia się przez młodych pianistów bliską im muzyką, a odbiorcom zapoznanie się z często nieznaną dotąd twórczością. Konkurs otrzymał patronat Prezydenta Miasta Krakowa, liczne patronaty medialne oraz wsparcie Fundacji PZU, co pozwoliło na jego promocję i zachęciło wielu utalentowanych wykonawców do uczestnictwa.

Konkluzja

Przedstawiona przez dr. Piotra Kowala twórczość Joanny Bruzdowicz, pomimo iż nie stawia przed wykonawcą wielkich wyzwań pianistycznych, prezentuje niewątpliwie wysokie walory sztuki instrumentalnej. W połączeniu z wartościową i bogatą działalnością artystyczną i naukową habilitanta spełnia wymagania Ustawy.

Powyższe Dzieło przyjmuję bez zastrzeżeń.

dr hab. Kinga Firlej-Kubica, prof. AM

